

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégeni-ter 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A diadalmas kormány.

Most már övök a hatalom és övök a dicsőség! A letört ellenzék erejét észre se lehetett venni, a parlament megnyitása után, egészen a nyári szünetig lefolyt viták alatt. Egyik javaslat a másik után gördült le hirtelen, igen lanyha beszédek és lanyha érdeklődés mellett. Khuen kormánya megérezte erejét és megérezte az ellenzék gyengeségét is. Ennek az ellenzéknek természetesen a függetlenségi párt képezi a zömét és erejét. De ez a függetlenségi párt is meg van osztva, meg van törve. Kossuth Ferencnek amíg kormányon volt, nagy gyöngeségei közé tartozott az, hogy egyfelől gyarapítani akarta maga iránt Bécs bizalmát és másfelől Sztrenyitől szeretne kölcsönözni az államférfi bölcsességet. A mihelyt megtudta, hogy Bécsben ellenzik az önálló bank, felállítását, rögtön ő is sietett beállani a mérsékelt követelődők közé. Ezzel megkezdődött az erős függetlenségi tábor bomlása. Különösen azok tömörültek Kossuth mellé, akik nem annyira az elvek kényszerítő erejénél fogva tartoztak a függetlenségi zász-

lók alá, hanem a hatalom birtoklása kedvéért.

A másik csoport maradt elveikhez hiven Justh mellett, követelve az önálló bankot, mint a függetlenségi politika egyik sarkalatos programját. És ezzel megvolt osztva a függetlenségi párt. Ez a megosztott és összezőrdült párt aztán, ilyen megosztott és gyűlölködő hangulatban ment a választási küzdelemnek, ahol a pénzt és a hatalmat szegezték nekik. És ebben a küzdelemben nem vállvetett erővel küzdöttek a közös ellenség ellen, hanem a Kossuthisták többnyire szívesen is látták a kormány győzelmét, mint a Justh-párti képviselőjét.

Ezzel aztán az ellenzék sorsa meg volt pecsételve. Kevesen jutottak be a parlamentbe s a kik bejutottak, azok között is kevés az erős, a harcdezt politikus. A kormánypart pedig szinte tul teng most a hatalom kezelésében. Minden javaslata úgy megy amint akarja. A juliusi parlamenti vitákban az ellenzéknek alig volt más szerepe, mint egy-két beszéd után kijelentették, hogy a kormány iránt nem viseltetnek bizalommal. Khuen mosolygott. Hát jól van! Azt nem is várta, sőt nem is szeretné. Bécsben

nem lehetne brillirozni akkor. Már pedig a miniszterelnöknek ez a legnagyobb sőt egyedüli boldogsága. A bécsi hatalom minden kegyével elárasztotta, hiszen ilyen könnyű szerrel még senki sem igazta le az országot, mint Khuen. — Ez az ők embere. Épen ezért egyszemélyben miniszterelnök, belügyminiszter, horvátminiszter és a felség személye körüli miniszter. Ilyen nagy hatalom öszpontosul a Khuen kezébe.

Ellehet képzelni, hogy aki ilyen hatalmi körrel, még egy nagy parlamenti többség élén is áll, az bizonyára legalább is alkirály Magyarországon. Uralkodásának vezérsilaga a bécsi politikának hü szolgálat. Ilyen politikai irányzat mellett előre is láthatja minden ember az ország jövő sorsát. Khuen diktál és uralkodik elevenek és holtak felett.

A miniszteriumokban most állítják össze az egyes tárcák költségvetését. Az ősszel összeülő parlamentnek első feladata, a költségvetés letárgyalása lesz. Ez a költségvetés természetesen úgy készül el, a hogy Khuennek Bécsből sugalmazzák. Milliók mindarra, ami a császári hatalom és Ausztria érdekében szükségesnek, jobban mondva

Anna.

Hogy mondjam én el, mint szeretlek?
Beillenék tündérmesének.
Az én szerelmem nem a máé,
Az Élet rohanó mámoráé!
Sóvárgók, vágyok, érted reszketek,
Nem, én téged másképpen szeretlek!
Nem parázsba-térő lángolással,
Nem holdfényes, bus ábrándozással.
Szeretlek igazán, vágyó reszketéssel,
Egy életre tartó nagy, szent szerelemmel.
Egy rajongva hívő hitével,
Nagy, komoly álmok erejével.
Szeretlek a lelkem szerelmével,
Tenger bánatával, örömeivel.
Szeretlek mint hívő bráhma Istenét,
Szeretlek mint szegény lelkem szerelmését.
Parázsos ajkammal, két erős karommal.
Igaz, nagy hitemmel, az akaratommal.
Minden a mi bennem szép, a mi nemes,
A mi te érted lett s néked érdemes,
Es csak érted, néked született meg...
Én így szeretlek!

Harkányi Béla.

A Ludolf-féle szám.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Kukorékol a kakas. Az órára pillantok:
fél három. A nagy, sötétlila ablakon keskeny kék csik mutatkozik: virrad.

— No, szervüsz öregem, elég sok boldonságot összefecsegtünk, jó éjszakát, azaz inkább, jó reggelt.

— Ne, ne, még maradj! Csak egy kicsit maradj, a drótszögekről, a párhuzamos, egyenesekről, meg a Ludolf-féle számról még nem beszéltem. Ezt tartogattam csattanónak. Valósággal erőszakosan hámozott ki a felöltömből és hát, hiába, maradnom kell. Pedig már zugott a fejem. A nagy fekete táblát vagy tizszer teleituk; törtük ugyanis a fejünket furesábbnál-furesább mennyiségű bakugrásokon. Es elismerem, Henrik roppant ötletes... Elméletei nem közönségesek... de ami elég, hát elég...

— Látom az aredon, — szolt — hogy vajmi savanyu hangulatban leledzel. Várj, várj, mindjárt felvillanyozódom. Látni fogsz valamit. Egészen új dolog...

Es amig ezeket mondta, nem nagy érdeklődéssel, de kicsit meghökkenve néztem, hogy a padlóra két, egymástól mintegy öt centiméternyi távolságban levő, párhuzamos egyenest rajzol kétával. Majd zörgő papíresomagban szögeket hozott.

— Drótszögek — mondta.

— Jó, jó.

— Állj föl. Gyere ide. Ugy. Most fordíts hátat.

Jó szerenese, hogy harmadik ember nines jelen, mert még nevetne rajtunk. Nos, a párhuzamosoknak háttal álltam, alig fél lépésnyire.

— Vedd az egyik kezébe a szögeket. Száz darab, egyforma nagyságu, egyforma súlyu drótszög. Most aránylag kis lendülettel a válladon át dobáld hátra egyenként a szögeket, úgy, hogy képzeleted szerint körülbelül a padlóra rajzolt ábrára essenek.

— Mit akarsz? Játékot üzöl velem?

— Csak tedd, amit mondok.

Hát megtettem.

Mikor mind a száz szöveget hátradobáltam, így szót:

— És most gyere, olvassuk össze. Számáljuk meg, hogy a leesett száz szög közül hány metszi a té egyenest?

Példáját követve én is négykézláb mászkáltam a padlón és összeolvastam a szögeket.

— Megvan?

— Meg.

— No most, eredj a táblához. A földre lehajigált szögek számát, vagyis százát, oszd el a metsző szögek számával... Megvan?

— Igen.

— És az eredmény?

— 3.1415926.

— Látod, a Ludolf-féle szám.

Csodálkoztam:

— Ej, véletlenség.

Ujra, meg újra ismételtem a kísérletet és az osztás végén a hányados mindig 3.1415926 lett, legföljebb a század, vagy ezredrészekben való csekély ingadozással. No, ez csakugyan furcsa!

Henrik diadalmasan nézett a szemembe:

— Nos, mit szólsz ehhez?

— Egyelőre semmit.

— És ha azt mondom, hogy ezt a játékot már sokan és sokszor kipróbálták?

— Egy mennyiségű folyóiratból. Magam sem akartam hinni, amig meg nem győződtem róla...

kivánatosnak látszja. Sok, sok millióról van szó, amit a kormány be fog liferálni. Hát az kétségtelen, hogy akármennyit megszavaz a többség. Nem azért vásárolták össze, hogy ne szolgálja hiven urát és vezérét a nemzeti érdekek ellenére is.

Az ellenzék, amely az eddigi szerepében gyöngének bizonyult, ezután se akadályozza meg — mert nem is teheti, — a többséget abban, hogy föltétlenül meg ne szavazzon mindent, amit a kormány óhajt vagy parancsol. Mindazonáltal mégis feladata és kötelessége lesz.

Ez a kötelesség abban fog állani, hogy a legbehatóbb bíralat alá vegye a kormány politikáját és manipulációit. Ha nem is akadályozza meg a százmilliók megszavazását, de világosítsa fel a nemzetet, amelyet olyan alaposan félrevezettek. A becsapott nemzetet meg kell győzni arról, hogy a kormány akinek semmiféle programja a választások előtt nem volt, most kirukkolt a programjával, amely abból áll: fizetni és hallgatni! Hadd lássa a nemzet, hogy milyen nevezetes kormányt segített diadalra.

A kőműves sztrájkhoz.

Csütörtöki számunkban vezércikkben foglalkoztunk a kőműves sztrájkjal. Szerkesztőségünkben ma a következő levelet hozták:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának csütörtöki száma behatóan foglalkozott a kitört kőműves sztrájkjal.

Köszönetet érdemel, hogy helyet ad lapjában ezen közérdekű és e közönséget közelről érintő ügynek, mert a sztrájkok költségét a közönség szokta megfizetni.

Szíveskedjék erre vonatkozó észrevételeinknek szintén helyet adni.

Ma a sztrájk egy elfogadott fegyvere a gazdasági életnek. Ha a munkások megélhetési viszonyaikat türethetetlenek találják és

egyenként nem képesek sorsukon javítani, közös eljárásra szervezkednek és közös erővel iparkodnak követeléseiket kivívni.

Ezen sztrájk jogosultságát bár mindég sérti mások érdekeit, kétségbe vonni nem lehet.

Ilyen bérharcokkal munkásaink eddig értékes eredményeket vívtak ki és helyzetükön sokat javították?

Az első sztrájkokat nálunk a szociálista párt rendezte és így a munkásságnál köz tudatba ment át, hogy helyzetét emelni ezen párt keretében tudja javítani.

A szociálista párt azonban nem maradt meg munkás jóléti intézménynek. — Politikai párt lévén, politikai babérokra vágyott.

A munkásokat a bérharcok révén saját táborába hajtotta. Hogy hatalmát megmutassa magához ragadta a mestereket megillető rendelkezési jogot a műhelyekben és munkatereken.

A mestereknek a józanabb része, nem törődött soha sem munkásainak politikai pártállásával, de mikor anyagi érdekeit látta veszélyeztetve és a munkáviszonyok türethetlenné keztek válni szintén szervezkedett és a tulkapásokkal szemben erős ellentállást fejtettek ki.

Ezen időtől kezdve a sztrájkok egész más okokból rendeztetnek.

Nem a megélhetés, nem a gazdasági érvényesülés az indító ok, hanem a hatalmi kérdés, a pártpolitikai szempont.

Ha a debreceni kőműves sztrájkot nézzük, igazolva látjuk fentieket.

A munkabérek évek óta fokozatosan emelkednek, a munkások megvannak elégedve velük, munkaalkalom is elég van.

Viszont a mestereknek munkásokra van szükségük, hogy az elvállalt építkezéseket végezhessék. Itt a jó alkalom, hogy a szakegylet félelmetes hatalmát megmutathassa.

Miután lázasan folyik e munka, alijon meg minden. Ki törődik ilyenkor azzal, hogy elöttünk érthetetlen pártpolitikai szempontokból a munkások ezrei egy inséges tételnek néznek elébe. Hogy az építetők kik sokszor vagyonukat fektették egy-egy épületbe, kiszámíthatatlan károkat szenvednek, anélkül hogy csak sejtjenék is hogy miért.

Sajnos a segéd munkások, a mesterek, a háztulajdonosok nem utazhatnak el mint a kőművesegédek teszik, kiknek már elveiknél fogva is kevés közülük szűkebb hazájukhoz, nekik itthon kell nyomorogni és szenvedni.

Kérdem már most Debrecen város kö-

zönségét, hatóságát, mit gondolnak kinek a bőrére megy a játék.

Vallják-e még most is azt az ósdi tant, hogy egy ilyen sztrájk a mesterek és segédek privat-ügye, végezzék el maguk közt.

A mesterek és segédek bár első sorban érdekelték aránylag legkevésbé károsodnak. Előbbiek áthárítják kárukat az építetőkre, utóbbiak vagy elutasítatnak vagy segélyt kapnak. Kárt vall egy harmadik ártatlan — a város lakossága, ki nem tudja ott senkire áthárítani.

A városi közönségének és a hatóságoknak kell ezen ügyet a kezébe venni és megakadályozni, hogy egy maroknyi ember, ki talán mérlegelni sem tudja tettének vészes hatását hatalmi gögijében városunk alig megindult fejlődését isten tudja hány évre megakassza és vissza vesse.

Debrecen, 1910. augusztus 26.

Egy érdekelt.

Az országos gazdasági gyűlés.

A gazda-szövetség szeptember 20-án Nyíregyházán a mezőgazdasági kiállításal kapcsolatosan nagygyűlést tart. Darányi Ignác elnöklése alatt. A szövetség az ország összes gazdasági egyesületeit és körreit meghívta.

A nagygyűlés délelőtt 10 órakor kezdődik. Az előadók gróf Mailáth József, Mezőssy Béla, Lipthay Béla és Meskó Pál lesznek.

Az elszállásoláshoz a szabolicsvármegyei gazdasági egyesület lakásrendező bizottsága gondoskodik.

A mai nehéz viszonyok között égető szükség, hogy a gazdák a társadalom jólétéért, gyermekeik boldogságáért megmaradjanak a harcdegen és az évről-évre súlyosabbá, nehezebbé váló helyzetben ügyesen segítsenek.

Ez a nagygyűlés évekre kiható lesz, szükséges tehát, hogy a gazdák minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Annyi bizonyos, hogy álmisságom elmúlt. Tíz pere múlva már Henrik barátom társaságában rőtök a budapesti aszfaltot. Szürke viradás lebegett a haz etőkön, de maguk az utca még sötétek voltak. Valami kávéházba igyekeztünk.

Hat tudod-e — szolt hosszas hallgatás után Henrik — hogy ezzel elfordul a végtelenség az elméete. Mert ime, a Ludolf-féle szám, ami a kör fogalmához tartozik, meg a legközönségesebb mozdulatunkban is törvény. Nem tudsz egy szöveget leírni a padlora anélkül, hanem ha egy törvények szerint, amelyek a Ludolf-féle számra utalnak, mint a retezó viagrend kucsára. A viág nem végtelen.

— Hogy érted ezt?

— Nagyon egyszerűen. Mint matematikusok, a végtelenség teóriáját arra építettük, hogy a mertani egyenes voltakeppen nem egyéb, mint a végtelen kör kerüete. Azt mondtuk, hogy az egyenes a végtelenben önmagával találkozik. De hát ez nem igaz. Mert az egyenes csak atmérője a végtelen körnek, amelynek kerületére 3.1415926-szor fölmérhető. A végtelen fogalmához tartozik, hogy ennek hanyadosa is végtelen. Már pedig látjuk, hogy ez nem igaz. A hanyados egy konkrét és hozzá elég kicsiny szám és ez a hanyados megvan. Benne él a mozdulatunkban. Bizonyára abban az egyszerű műveletben is, amellyel a mellényünket begomboljuk, vagy amellyel egy képes levelezőlapot lökünk a postaszekrénybe. Különben is, a végtelenségnek nemcsak mertani fogalmával kell már egyszer leszámolunk,

hanem a fizikaival is, ami ott örökkévalóság néven volt a legnagyobb humbug. Olyastad Le Bont? Nahát. Az energia nem örök. Az anyag sem.

Henrik kacagott:

— És Newton, szegény Newton, ha ezt megérthette volna... A gravitációs törvény, a faj... gyöngé lábán áll. És végre kiszül, hogy a viág semmiből lett, semmivé lesz — vagyis most sem egyéb, mint egy nagy semmi, egy álom... Még csak nem is konkrét álom.

Bementünk a kávéházba. Biz ottan már nem volt senkisé. Henriket ez a körülmény nem befolyásolta. Mert egyenest a kasszír-nőhöz és lelkesen magyarázta neki a Ludolf-féle számot. A kasszír-nő közben ásitott és el is aludt.

Absinthot hozott a pincér. Csuszott, mint bögöbe a garas. Henriket most már nem bírtam fékentartani. A márványszalt telefirkálta levezetésekkal. Sonha annyi x-et és y-ont, no meg Ludolf-féle számot az a márványszalt nem látott és egyhamar nem is fog látni.

A kávéház nagy tükörelakla előtt most egy feltűnően öltözött hölgy lebegett el, — megfigyeltem: harmadszor. Henrik is észrevette és rákopogott az üvegen át:

— Miss, jöjjön be.

A miss bejött. Gyönyörűen itta az absinthot.

— Mit irsz? — kérdezte Henriktől.

— Telefirkálom ezt az asztalt. De már abba is hagyom. Szépséges miss, bocsássá

meg, hogy bár ismeretlenül, de mégis az asztalomhoz hitta. És mert tele van a fejem matematikával, most már változatosságra vágyom. Beszéljen nekem, kérem, a szerelemről.

— Miről?

— A szerelemről.

— Nem beszélni kell arról, — nevetett a hölgy, — hanem inkább érteni kell hozzá.

— De hiszen maga érti?

— Egy kicsit.

— Ne szerénykedjék. Beszéljen. Akár mit. De arra figyelemzetem, hogyha elmondja gyermekévének történetét, nem hallgatok oda. Tudok mindent. Boidogult papája ezredes volt. A család elszegényedett. És őt egy álnok vőlegény cserbenhagyta. Tudom. Mindnyájan elmondjátok ezt a bus mesét és éppen ezért unlak benneketek.

— Részegek vagytok! — mondta az önértetében sértett hölgy és azután eltávozott.

Nem sokára mink is készülődünk. Barátom egy husz koronás arannyal fizetett. A pincér leszámolta a visszajáró összeget.

— Három forint, tizennégy krajcár! — kiáltott fel a barátom. — Három egész és tizennégy század forint!

Ezen a furcsa véletlenem úgy örvendett, mint a gyermek, ha valami üveggyöngyöt talál a porban.

— Egészen új szisztéma szerint fogok

Ha keressük ennek a súlyos jelennek és kétségbeejtő jövőnek okait, csak egyet lehet elfogadhatónak venni. Az igazi ok ott rejlik ennek a boldogtalan népnek korhadat társadalmi berendezésében, elmaradt gazdasági életében.

Halálos betegség ez, melynek egyik tünete az igazán nyomorult gazdasági életünk. Bár ez függ a politikai viszonyoktól is.

Ha változnának gazdasági viszonyaink, csökkenne a kivándorlás is és ezer apró bajnak, melyek napról-napra nőnek, sokasodnak elejét lehetne venni.

Gazdák, minél számosabban jelenjete meg és tömörüljete Nyiregyházán mert töletek függ, hogy a mai nyomorúságon segítetek-e, kenyeret, jogot élvező új korszakba vezetitek-e ennek a szegény országnak nyomorban élő népét, vagy pedig még nyomorultabb elfajulásban hagyjátok ezeréves hazátokat.

A villamos jelző-óra.

"Time is money" e jelszóval lép ki az életbe az amerikai ember, szorgalmas munkával gazdaságosan kihasználva a rendelkezésére álló időt. "Zeit ist Geld", konstatálja a gründlich német és szintén pernyi pontos-sággal osztja be magának a munka, a szórakozás és a pihenés idejét. A szorgalmáról, kitartásáról nevezetes amerikaiak és a németek abban különböznek tőlünk magyaroktól, hogy míg ők ezzel a buzdító jelszóval a eselékves terére lépnek és a bizonytalan emberi életben önmagukat a folytonos munkára serkentik, addig mi magyarok, a csupán két szóban egyesített szép jelszót: "idő-pénz", csak jelszónak használjuk. Régi és átkos betegségünknek a kényelem és a nem-törődőmség és bár számtalan világra szóló találmány magyar agy szülötte, ritka eset, hogy a kivitelt és a megvalósítást szintén magyar kéz vigye keresztül.

Az amerikai, a német figyelve lesi a jó,

élni! — kiáltotta — és meg fogok gazdagodni. Sorsjegyeket veszek, amiknek számjában a Ludolf-féle szám dominál. Feltétlenül bizonyos, hogy kihúzzák. A világrendszertörvényei parancsolnak a látszólagos életlennek... Kártyázni megyek! Es egy lapra mindig 3 forint 14 krajcárt teszek! De kérlek, ne áruld el a titkomat. Senkinek... Ez az a kabalisztikus szám, amit hiába kerestek. Pedig be régen ismerik, be régen dolgoznak vele. Csak hogy nem tudták, hogy ez a világegyetem kulcsa. Milyen ostobák az emberek!

Az Andrássy-ut sarkán váltunk el. Hűvös hajnali szellő fujdogált. Most már tanácsos lesz csakugyan hazamennünk.

Kezet fogtunk.

Henrik barátom egy két mulva megbukott az egyetemen, a mennyiségteni vizgán.

— Hogyan történhetett? — kérdeztem tőle álmélkodva.

— Csaknem hihetetlen! Képzeld, a vizsga előtt új nyakkendőt, új keztyűt és új kézelőgombot vásároltam. Az ötförintosból 3 forint 41 krajcárt kaptam vissza. Ezért. E miatt.

— E miatt?

— Hát nem érted? A Ludolf-féle számot a vizsgai feladatomban mindenütt 3.41-nek vettem, 3.14 helyett. Ezért aztán megbuktattak.

magyar eszméket, melyeket azután magához váltva, okosan gyümölcsöteti, magának hasznot, hazájának dicsőséget szerezve.

Régen, talán már két évtized előtt egy egyszerű, budai, magyar órásmester nagyot gondolt és megszerkeztette a villamos-órát. Úgyes, célszerű találmány volt, melyre szabadalmat is vett és kis tőkével gyártotta is. A mindenben haladó külföld azonban erre is rávetette magát és nyakra-főre szintén gyártani kezdte a külföldön nem szabadalmazott villamos-órát, elannyira, hogy ma már minden nagyobb külföldi városban, ugyancsak kizárólag villamos-órák vannak a kereskedelmi és ipari vállalatoknál elhelyezve, sőt a forgalmasabb utcákon és tereken szintén látható a négyoldalú, transparentes, este kivilágítható villamos-órák, melyek mindenhol a nagyközönség kényelmét vannak hivatva szolgálni.

Tudott dolog, hogy a mechanikai-órák sohasem nyújthatják az egyszerűre való időjelzést és gyakran megtörténik, hogy egy és ugyanazon időre beállított órák, rövid idő alatt lényeges eltérést mutatnak egymás között. De ez nem is lehetséges másképp, miután a közönséges, közhasználatra szánt órák pontatlanságán segíteni nem lehet, mivel szerkezetük egyszerűsége és olcsósága a praecis gyártását majdnem kizárja.

Most, néhány év óta Magyarországon is nagyobb lendületet vett a villamos-óra és lassanként rá jönnek a kereskedelmi és ipari házak vezetői, hogy a villamos-óra rendszer igen sokban elősegíti a munkaadó és munkás közötti jó viszonyt ápolását. Legutóbb a nyomdászok és a betűszedők, munkaadókál egyetemben új munkarendben állapodtak meg. Ebből kifolyólag számtalan nagyobb és kisebb nyomdatulajdonos rendeztette be ezeket a villamos órákat, nemcsak a saját anyagi érdeke megvédése szempontjából, hanem, hogy az idő kérdése és pontos kihasználása miatt ne legyenek kellemetlenségei.

Amint látjuk tehát a villamos-óra pontos időjelzése szerinte közvetítője a mindinkább fejlődő és helyes mederben mozgó szociális eszmének. Egyenlőség az egész vonalon.

De nemcsak a kereskedelmi és ipari életre hat ki a villamos-óra célszerűsége, hanem abszolút helytelen a mechanikai-órák használata a tornyokban is, mert nehéz és komplikált szerkezetükkel fogva ezek az órák sohasem működhetnek pontosan és azért a tornyokban igen előnyösen alkalmazhatók a villamos-órák, mivel azokat nem kell felhuzni, csak a főórát, mely hozzáférhető helyen van elhelyezve 8 naponként.

A villamos-órak előnye, hogy praeciziós főóra segítségével, tetszés szerinti mellék-órák tarthatók egyszerre üzemben, miáltal az összes órák, a főórával teljesen egyenlő időt mutatnak. A villamos-órak bárhol szabadon, állványokon, parkokban, tornyokban, falikarokon alkalmazhatók, előnyeik továbbá, hogy bármely időben, egész fél, negyed órában, vagy 5—10 perces időközökben hangos csengő-jelzéseket is leadnak, amint ez a gyáriüzem, vagy iroda kívánja. Mindenféle rázkódásnak ellenáll, semminemű javítást nem igényel. A villamos-órát gyengeáramú Leclanche-elemek tartanak üzemben és a főórától vezeték révén perccenkénti kontaktus tartja üzemben a mellék-órák mutatóit.

Az a budai órásmester azóta nagyban fejlesztette találmányát és fia, ki már képzett ember mindig újabb és újabb célszerű javítással fejleszti ezen modern szükségleti cikket, elannyira, hogy a legutóbb Budapesten a városi iparcsarnokban megtartott "Országos papir, tanszer- és iskolaszert" kiállításon elsőrendű kitértetést nyert el. Nincs is szükségünk, hogy villamos-órak miatt a külföldet keressük fel, mert magyar ember, magyar keze, magyar gyártmányu alkatrészekből készíti ezeket a kitűnő szerkezetű villamos-órát és ajánlatosnak tartanók, ha ezen villamos-órak városunkban is jobban terjednének és ha a városi tanács az összes hatósági helyiségeket és nyilvános épületeket, tereket, ily órákkal szereltetné fel. Megszűnne végre nálunk az az anomália, hogy míg egyik-másik toronyóra déli 12 órát

mutat, addig a vasuti óra már 10 perccel többet jelez.

Alkalmilag még ismertetni fogjuk ezen villamos-órak műszaki leírását is. H. B.

VÉGKIÁRULÁS!

o Csak rövid ideig! o

Az üzlet áthelyezése miatt végeladás férfi, női- és gyermekcipőkben, kalap- és férfi-divat cikkekben. Minden, áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben, Barak.

SZINHÁZ.

A dramatizált „Kovácsok sztrájkja.”

Az elpusztult világkiállítás szinpadon.

Az Uránus-színház ujdonságai.

Coppée mester, a „La greve des forgerons” című világszerte híres és népszerű elbeszélő költemény szerzője ezzel a pompás munkájával a műkedvelők és hivatásosok előadói emelvényei után elfoglalta a modern technika új berendezésű, furesza szinpadait, s ma már dicsőségesen simul meg a kinematográf-színházak fehér vásznain is.

A Biedermeyer-stilusu frakkos, klakkos urak már nem foglalják el az ezer szempártól ostromolt pódiumot, hogy a mester szavaival töredelmesen bevallják: „Ime, bíró urak, így történt az eset: sztrájkoltak a kovácsok... A híres törvényszéki jelenet vénségére megifjodott és drámává finomult. Szétlebbennek a kinematográf szinpadok függönyei, elsötétül a nézőtér, s valami ünnepléses, ó-francia melódia hangjai mellett megjelennek a szinpad vásznán az izmos legények pőrölyök nélkül, de kigyult szemekkel. Előkerül az ősz kovácsmester is, s mogvillan a szín rezgő levegőjében a gyilkos, véres pőröly.

S mikor már az ujrászületett szociális dráma utolsó jelenete is lejátszódott, úgy tesszik, mintha fülünkbe csengene valami rég hallott tompa szavaló hang: „Ime, bíró urak, így történt az eset: sztrájkoltak a kovácsok...”

Megpatinásodott klasszikus alkotásoknak s a modern drámairodalom legszebb darabjainak művészi reflexévé; a szenzáció, az egész kontinentet foglalkoztató napi események színes krónikásává, élethű illusztratórává fejlődött — alig néhány év alatt — a kinematográfia. Sophokleszi és shakespearei műrekek a napi sajtó szenzációjától izzó lapjaival találkoznak a kinematográf színházakban.

Talán aktuálisá teszi ezeket a sorokat az a körülmény, hogy a debreceni Uránus-színház ma este mutatja be Coppée remek költeményét abban a formában, ahogyan azt M. Leon Numes, a híres francia dramaturg és scenirozó kinematográf-szinre alkalmazta.

Az 6 nősteri alkotásához méltó az előadó színészek művészi összjátéka, gondos és arisztokratikus előadása.

A mai bemutató előadásán Coppée remekműve — bizony remélhetjük — ebben az új formában is diadalmas sikert fog aratni. A „Kovácsok sztrájkja” máról fogva három napon át tehát szombaton, vasárnap és hétfőn az Urános-színház minden előadásán bemutatásra kerül. Az előadásokról, azok teljes, részletes műsoráról s minden egyéb tudnivalóról bőven tájékozhatnak a napi szinlapok és falragaszok.

Megemlítésre méltónak tartjuk, hogy a jövő szombaton, a hó 31-én ismét érdekes és feltűnést keltő bemutató előadásra készül az Uranus-színház. Ekkor kerülnek itt először színre, a brüsszeli világkiállítás tűzkatasztrófájáról készült eredeti helyszíni felvételek.

A kiválóan sikerült felvételek a füstölög romokat, az oltási és értékméltési munkálatakat, a borzasztó pusztulás színhelyét mutatják be úgy, hogy a szomorú véget ért világkiállítás monumentális méreteiről is fogalmat alkothat magának a közönség.

(Z. J.)

Aziasai kolera Bécsben.

Hivatalosan megállapították.

A veszedelem Pozsonyban.

A harmadik bakterológiai vizsgálat, amelynek Bécsben az elhunyt Held Magdolnát és a nagybeteg Hoffmann Terézt alávetették, kétségtelenül megállapította, hogy mindketten aziasai koleraiban betegedtek meg. Az erről szóló bécsi távirat szó szerint így szól:

Bécs, augusztus 26.

A belügyminisztérium egészségügyi osztálya jelenti: A bakterológiai vizsgálatok 2-ében és pedig a néhány nap előtt meghalt Held asszonynál, valamint a még beteg Hoffmann eselédleányánál aziasai kolera állapították meg. A legmesszebbmenő óvintézkedést megtették.

A rettegő izgalom, amely egész Ausztriát elfogta, tehát nem volt alaptalan. S előttünk is a legszomorúbb perspektíva nyílik meg, tudva azt, hogy a bécsi betegeket magyar hajók szállították föl Budapestre. Ugy látszik, most már rendeletekkel nem lehet föltartóztatni a kolera, de bizonyos, hogy erőlyes és okos intézkedésekkel szűk határok közé lehet szorítani.

Pozsonyban a veszedelem.

A Duna gőzhajózási Társaság „Regensburg” nevű hajója, amelyen Hoffmann Teréz fatális megbetegedése történt, tudvalevőleg Bécsből Pozsonyba érkezett. Utközben visszafelé jövet újabb megbetegedés fordult elő a hajón. Hoffmann Teréz hálótársa, Trenka Antónia betegedett meg koleragyanus tünetek

között. Hányási ingerek, majd a kolera többi tünetei is jelentkeztek nála, mikor a hajó Pozsonyban kikötött.

A hajóskapitány nyomban értesítette a pozsonyi hatóságot Trenka Antónia megbetegedéséről. Dr. Mergl Ödön tiszti főorvos intézkedésére a leányt beszállították a kórház járványosztályára. Kolerabarakban nem helyezhették el annál az egyszerű oknál fogva, mert Pozsonyban egyáltalán nincs barakk. Ugyanekkor a hajót izolálták arra az időre, amíg a bécsi bakterológiai intézet jelentése megérkezik a koleragyanusokról.

A jelentést ma délelőtt tíz óra körül megkapták Pozsonyban is s a hajót nyomban dezinficiálták és nyolc napos vesztegár alá helyezték.

Ma délelőtt telefonon felhívtuk dr. Mergl Ödön tiszti főorvost, aki a következőket mondta a „Regensburg”-ról és az újabban megbetegedett eselédleányról:

— Mihelyt Pozsonyba érkezett a „Regensburg”, a beteg Trenka Antóniát, aki, mint hallom, hálótársa volt Hoffmann Teréznek, azonnal beszállítottuk a kórház járványosztályára, ahol elszigeteltük és megfigyelés alá vettük. A rajta mutatkozó tünetek a legnagyobb mértékben koleragyanusak, a bakterológiai vizsgálatnak azonban még nincsen eredménye. Nagy a valószínűség arra, hogy Trenka Antónia is koleras, éppen ezért addig is, amíg kétségtelenül kiderül betegségének a természete, úgy kezeljük, mint ahogyan a kolerasokkal kell eljárni. Már tudomásunk van a bécsi vizsgálat eredményéről, tehát a „Regensburg” hajót nyomban dezinficiáltuk és nyolcnapos vesztegár alá helyeztük. — A hajón tartózkodó személyzetet természetesen azonnal izoláltuk s a vesztegár ideje alatt nem érintkezhetnek senkivel.

Ilyenformán az összes értesülések a mellett szólnak, hogy Trenka Antónin is koleras, s ha ez még nincs is véglegesen megállapítva, nagyon közel fekszik az a gyanu, hogy a hálótársa, Hoffmann Teréz megfertőzte.

Vesztegár alatt a 806-os.

A Magyar Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. 806-os számú uszályhajóján betegedett meg koleragyanus tünetek között az egyik alkalmazott felesége, Held Magdolna, aki Bécsben meg is halt. A mai napon kapott hivatalos távirat szerint Held Magdolna tényleg koleraiban halt meg és így a 806-os uszályhajó, amely most az Ujpesti sziget fölött, a szabad Dunán horgonyoz, kolerabacillusokkal van megfertőzve. Beszélünk a társaság egyik tisztviselőjével, aki kijelentette, hogy az uszályhajó, amelyen jelenleg csak egy ember tartózkodik, mert Held Bécsben van, hogy résztvegyen felesége temetésén, vesztegár alá helyezték. Erre az intézkedésre a legnagyobb mértékben szükség volt, mert a kolera-veszedelem hozzánk is igen közel férközött és magát Budapestet veszélyezteti a legjobban.

A vesztegár momentán elég, de további szigorú intézkedésekre szükség van és ha kell még a hajó teljes megszeméltetésétől sem szabad visszariadni.

Intézkedések az osztrák határon.

Tekintettel a Bécsben megállapított aziasai koleraesetre, a magyar belügyminisztérium egészségügyi osztályának vezetője azonnal telefonon kérdést intézett az osztrák belügyminisztériumhoz, amely megerősítette, hogy két aziasai koleraeset fordult elő és közölte, hogy beható vizsgálatot indított annak kiderítésére, vajjon nem izolált esetekről van szó és vajjon a járvány nagyobb terjedéséig lehet-e tartani. Amennyiben kitűnnék, hogy nem teljesen izolált esetekről van szó, hanem a baj terjedésének veszélye volna várható, a magyar kormány a legszigorúbb intézkedéseket fogja tenni az osztrák határ felé és az összes határállomásokon az utasok legbehatóbb megvizsgálását fogja elrendelni.

A bécsi főorvos nyilatkozata.

Bécsi tudósítónk táviratozza: Dr. Sonngott városi főorvos következőleg nyilatkozott a koleraesetekről a „N. Fr. Pr.” egyik munkatársa előtt:

— Bárha a bakterológiai vizsgálat aziasai kolera állapított meg, a két eset előttem rejtélyesnek tűnik fel, mert a Heldné és Hoffmann Teréz olyan hajókon jöttek Bécsbe, melyek nem közlekedtek koleraival megfertőzött helyeken. Mindkét hajó tudvalevőleg Magyarországról érkezett, ahol tudvalevőleg még nincsen kolera. A hatóságok minden tekintetben meg fogják tenni a kötelességüket és a lakosságnak egyáltalán nincs oka a nyugtalan-ságra, vagy aggodalomra.

Természetes, hogy a legnagyobb buzgósággal folytatják a kutatásokat abban az irányban, hogy kik érintkeztek a betegekkel. Mindazok a személyek, akikről kitűnik, hogy a nevezettekkel összeköttetésben állottak, el fogják különíteni és az egészségügyi hatóság meg fogja figyelteni.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyűnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes szavanyuvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.

Szinye-Lipóci Salvator-forrás.

SCHULTES ÁGOST. Állalat, Budapest, Rudolfsb. 8.

MŰVÉSZET.

A debreceni zenekonzervatórium értesítője. A Debrecenben fellendült zenei élet további vezetése megkívánta a zenekonzervatórium felállítását. És hogy mennyire megfelelt nagy hivatásának, bizonyítja ezt az előttünk fekvő értesítő. Ha visszagondolunk az elmúlt tanévre, büszkén mondhatjuk, hogy az ország egyik első zeneiskolája a debreceni. Hét hangversenyt rendezett az intézet. A hangversenyek várakozáson felül sikerültek. Fegyelmzett összjátékkal adták elő a párok számaikat úgy a hegedűn, mint a

A napokban megnyílik az „Erdélyi Borozó” (a Pannonia kávéház helyén) hol hajnalban, hajnal előtt kitűnő ételekről és italokról lesz gondoskodva. Női kiszolgálás! Leveskülönlegességek! Pálmakert!

zongorán. Igazi énektudással, briliáns hangtechnikával előadott énekszámokat is hallottunk. P. Nagy Zoltán vezetése alatt működő tanári kar minden tagja kiváló tudású. (H. B.)

A modern ékszeripar
műremekel készülnek

Vági István
ékszerész műtermében
MIKLÓS-UTCA 10.

Javítások, átalakítások jutányos árban eszközöltnék.

Mindenmű ékszertervrajzok kívánatra készíttetnek.

A városi muzeum 1909-ben.

Debrecen, augusztus 26.

Debrecen város muzeumának 1909. évről szóló kimutatását most terjesztette be Zoltay Lajos muzeum ör a polgármesterhez. 1909. évben muzeumi bizottságot alakítottak, Thaly Kálmán ereklyéi számára a muzeum helyiségét három szobával kibővítették. A régiségtár gyarapítása érdekében öt ásatást rendeztek. A muzeum 1909. év végén 19,199 darabból állott.

Zoltay Lajos muzeum ör jelentéséből a következőket közöljük:

1909. május 1-én új szabályrendelet lépett életbe. Ugyanakkor a törvényhatósági bizottság tagjai megalakították a muzeumi bizottságot. Igazgatónak ismét Lőfkovics Arthurt választották meg, aki a muzeumot megalapította.

Az új muzeumi bizottság kidolgozta a muzeum házi rendjét, melyet a városi tanács elfogadott. A muzeum helyiségét a Thaly Kálmán ereklyéi számára szobával nagyobbították.

Herman Ottó kérelmére Zoltay Lajos elkészítette a debreceni lőfogatok alakjainak leírását és a debreceni lőszerszámok mester-szavait.

A régiségtár gyarapítása érdekében a muzeum ásatásokat végeztetett Balmazújvároson, Hajduszóváton, a hortobágyi pusztán, Hajdubagason és Egyeken.

Balmazújvároson a Kadarec partján népvándorlaskori sírokat kerestek. Egy sírban, vaskést, körülötte szórványosan tűzhelyeket, állati csontokat, bronz és népvándorlaskori edénytöredékeket.

Hajduszóváton a négy méter magas Hegyeshátar halom felső rétegeiben ezüstgyűrűt, Árpád-kori csontvázat, négy méter mélységben emberi csontokat a Bábistó halomban népvándorlaskori edényt találtak.

A Hortobágyon a köves halomban a rég elpusztult csicsfalva Árpád-kori templomának maradványait találták meg XII—XIV. századbeli sírokkal. A Bannok-halomban pogány-magyar lovassírból, kengyelt, zabolát, nyílhegyeket, kést, puzdravasakat emeltek ki. A sír közelében őskori csontszerszám töredéket és elektromból készült kis karikát találtak.

Hajdubagason bronzkori urnatemetőt kutattak át kilencszáz négyzetméter területen. Tizennyolc urnafészekből 26 többékevésbé épurnát számos edényt és 36 bronztárgyat hoztak napfényre.

Egyeken két ízben volt ásatás négy-

százhetven négyzetméter területen. 38 urnafészek 18 igen nagy urnát, számos urnafedőt, áldozati bögrét és néhány bronzékszer gazdagította a muzeumot.

A gyűjtőutakon és bevásárlás útján több mint kétszáz darabbal szaporodott a muzeumon régiségtára.

1909. évben a könyv- és kéziratár 573 darabbal, a régiségtár 554 darabbal, a néprajzár 191 darabbal, a képző- és iparművészeti gyűjtemény 34 darabbal, a természetrajzi gyűjtemény 2 darabbal szaporodott.

1909. év végén a Muzeum állott 19,199 darabbal és pedig:

Könyv és kéziratár 6940 darab.

Régiségtár éremtárral 9378 darab.

Néprajzár 1824 darab.

Szép- és iparművészeti gyűjtemény 534 darab.

Természetrajzi gyűjtemény 523 darab.

A muzeum 1909. évben 101 napon volt nyitva.

UJDONSÁGOK.

— Az érmihályfalva—tasnádi vonal.

Három esztendővel ezelőtt vetődött föl az eszméje annak, hogy új vasuti vonalat létesítsenek Érmihályfalva és Tasnád között. A helyiérdekű vasuti vonal építésére Pallós Ignác nagyvállalkozó létesített társulatot. Annak idején Bihar megye törvényhatósága melegen fogadta a tervet és hathatós támogatást szavazott meg közgyűlésileg az építkezésekre. Még pedig olyanformán történt ez, hogy a vármegye a vasuti részvénytársaság törzsrészevényeiből 66,000 korona értékű részvényt jegyzett. A koalíciós kormány azonban megtagadta a terv végrehajtását azért, hogy ezt a nagyszabású részvényjegyzést nem hagyta jóvá, kijelentvén, hogy ilyen nagy összeggel nem terhelhető meg az utaláp. Ennek az évnél elején, március 21-én azonban hatalmas lépéssel közeledett a terv a megvalósulásához. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ugyanis engedélyt adott az előmunkálatok megkezdéséhez. Most a részvénytársaság átirat Bihar megye alispánjához és újabb hozzájárulást kér a vállalat-hoz, illetve azt kéri, hogy a multban följárlott összeget ismételten szavazza meg a törvényhatóság és az összeg fedezésére más megoldási módot állapítsanak meg. Az érdekes, nagyfontosságú kérdésben az őszi közgyűlés fog határozni.

— A katonatisztek előléptetése. A katonatisztek előléptetése ügyében meglehetősen sok bonyolalmat okozott eddig, hogy minden egyes fegyvernem tisztjei külön sorrendben léptek elő. Így külön rangosztálya volt a gyalogosnak, a tüzérnek, a huszárnak, meg a többinek. A paritás körül tehát sok hiba esett. Előfordult, hogy a vadászhadnagy sokkal előbb lett főhadnagy, mint a megfelelő szolgálati idővel rendelkező dragonos, holott talán emennek jobb volt a minősítése. A hadseregnek pedig elsősorú érdeke, hogy az igazság és a méltányosság formáiban történjen minden mozzanat, főleg az előléptetés. Ezt akarja elérni a hadügyminiszterium, amelynek kebelében most új szabályzatot dolgoztak

ki és ez már november elsején, a katonai nagy csillaghullás napján, életbe lép. Az a lényege, hogy az előléptetési sorrend ezentúl együttes lesz valamennyi fegyvernemre nézve. Tehát a rang, a szolgálati idő és minősítés lesz az irányadó, nem pedig az, hogy huszár-e valaki, vagy gyalogos. A hír természetesen nagy örömet kelt a katonai körökben, mert sok protekciónak vet véget.

— Ajánlatok a városhoz. A rovarirtó gép. Nánási István ajánlatot nyújtott be a városhoz egy általa készített, teljesen modern felszerelésű rovarirtó gép megvétele végett. Erős hatású méreggel és gőzzel dolgozik a gép és a butorokban semmi kárt nem tesz. Az állati hullaégető. Rosenthal testvérek állati hullaégetőt akarnak Debrecenben felállítani. A várostól segélyképen 2000 koronát és egy hold földet kérnek. Mivel a város akarja felállítani a hullaégetőt, valószínű, hogy az engedélyt Rosenthal testvérek nem kapják meg.

— Zenekonzervatórium beiratkozások. A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zeneiskolában a mai napon kezdődnek a beiratkozások. Tanárok államilag képzettek. Főtanszakok: zongora, hegedű, ének, gordonka. Tandíj: havonként 8 korona, a közép osztályokban 10 korona, a mellék-tanszakokkal együtt. Tanítás: kezdettől a legfelső kiművelésig. Bővebb értesítéssel a hivatalos órák alatt: délelőtt 11—1-ig, délután 5—6-ig szolgál az igazgató. (Piac-utca 26. sz.) A mult tanév évkönyve díjtalanul kapható.

— Mikor a belügyminisztertől hatósági jéggyártáshoz segínyt kérnek Bihar vármegye — követésre méltó példa gyanánt — azon községek jégzsükségletéről is akart gondoskodni — amelyek nincsenek abban a kedvező anyagi helyzetben, hogy maguk állíthassanak fel jéggyárat. Evégből közkérdést intézett a járási főszolgabírákhoz az egyes községek jégzsükségletének és a fedezetnek megállapításához szükséges adatok végett, amelyek beérkezte után a vármegye jéggyártó-gépeket kért a belügyminisztertől, aki a kérelmet azonban — fedezet híján — megtagadta.

— Az Arany Bika Mulató kapui még csak pár napig maradnak nyitva. Az utolsó napok új vonzó látványossága Kentucky and Miss Anny mexikói jongleurjelenet. A rendkívül nagy sikert arató attrakciók, Sisters Edelweiss, az „Alpesi csillagok“, The Bradnas excentrikusok, Roland Róbert komikus és hangszerimitátor, 3 Mascottes angol trio stb. minden este fellépnek. Az előadások 9 órák kezdődnek.

— A tihanyi visszhang reaktiválása ügyében Schuller Alajos műegyetemi tanár tanácsát kérte ki a Balatoni Szövetség. Véleménye oda konkludál, hogy egy magasabban fekvő hallgatóhely létesítésével és az apátsági templom körül levő fák ritkításával lehetne a régi visszhang tisztaságát visszaállítani, sőt bizonyos fokban emelni.

— A budapesti tőzsde esti zárata. A budapesti tőzsde esti zárlatáról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 28,000 métermázsza került forgalomba, közben 5 fillérral drágább áron. Egyéb gabonaneműek közül tengeri és zab szilárd, a többi változatlan. Idő: derült.

Uj iskolai könyv-, papir- és írószer kereskedés

CSILLAG ARTHUR
a Városháza épületében.

Áz összes intézetekben használt iskolai könyvek, író- és rajzszerék a legjutányosabb áron.

Telefon 317.

Telefon 317

A gabonaárak következők: Buza októberre 9.83, áprilisra 10.10. Rozs októberre 7.27. Zab októberre 7.79. Tengeri júliusra 0—, augusztusra 0—, új tengeri májusra 5.78. Repce augusztusra 14.70.

— Öngyilkos asszony. Fekete Imróné 38 éves hajduböszörményi asszony tegnap hajnalban felakasztotta magát. Tettének oka életunttság.

— Butorok mindentéle fa- és kárpi-tozott kivitelileg **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac-utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb ár-ban kaphatók.

TÁVIRATOK.

A koronaórség tolvaja.

Budapest, augusztus 26. A hadbiróság a további nyomozást be-szüntette. Arról szó sem lehet, hogy idegen ember legyen a tolvaj, mert idegen nem járt abban a szobában, hol a láda állt. Lovag Anders órnagy szabadságát meghosszabbították, ugyanis ő kezelte a zsoldot. A másodkulcs is nála volt, amit őriz-nek. Érthetetlen dolog, hogy Lovag Anders szabadságát miért hosszab-bitották meg, de a hadbiróság titkolózik.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Kérem azt az „urat“, aki péntek délután fél öt órakor a város-háza lépcsőházában a lábomra há-gott és bocsánatot nem kért, tudassa velem a nevét.

Harkányi Béla,
segédszerkesztő.

**Jól és olcsón étkezni
csak magyar konyhában lehet!!**

Kisérleje meg és jöjjön
a Sas-utca 4. szám alá!

Figyelmes kiszolgálás

Előfizetők házban és há-zon kívül elfogadtatnak.

Kiváló tisztelettel:

BENKŐ,

kávénerő és kifőző.

OLCSÓ ÍRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jót-állással adatnak el.

„**MERCUR**“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
oégnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító
gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sok-
szorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

Aztán a vacsorához láttak. Az asztal fejénél tekintetes Sebestyén uram foglalt helyet; oldalt vele egyfelül Kupecz Mihály, a másiktól az ifju Kaczor és mind a két felül egy-egy jókora boros kancsó; mellettük az érdemes nótárius és Nádverő; aztán a többi tisztas vendégek; az asztal legvégén pedig Nemugy, a csizmadia. Nem mintha neki elsőkelőbb hely nem kompetált volna, hanem a maga jószántából választotta magá-nak ezen az ajtóhoz közel eső helyet, hogy, amint bölcsen előre látá, midőn Nádverő ellen-mondásainak cáfolhatatlan igazságát az ismer-etes ökölbéli bizonyítékokkal reá akarja majd tukmálni, a jónak látandó és okvetlen a leg-nagyobb sietségben véghez menendő meg-szökés percében, egy pár vendég alulul vala-hogy a székeket ki ne rugja.

A vacsora annyiban különbözött a többi ilyen lakomáktól, hogy évés közben sokat beszéltek, úgy, hogy midőn a bor már telje-sen feloldotta volt a nyelveket, az ember a maga szavát sem értette, amelynek aztán az a jótékony következése lett, hogy Nemugy Péter, a csizmadia, ez egyszer végig mulat-hatott a vendégségben; mert mikor a maga szavát nem értette, hogy értette volna meg a Nádverőt? Ó ugyan azért egyre csak Nád-verő uramra puskázott és szüntelen állította, hogy a nagyszáju nádverőnek, kiről ugyan nem is tudhatta, mit mondott amott az asztal tulsó végén, fele beszédje hazugság, a másik fele meg nem igaz; de Nádverő ez egyszer föl nem háborodott azon, mert, mint mondám, a nagy zajban szavait nem értette.

Kupecz Mihály pedig boldogságtól sug-gárzó arccal egyre tolt a kancsót vitézlő szomszédja elébe, amelyből ez fejének teljes hátratételével nagyokat is huzott és hogy a teljes számu jelenlevőknek megmutassa, mi-ként ő náluknál külbomb agyagból van gyurva, nem is a pohárból, hanem csak egy a kancsó-ból huzott nagyokat, amivel aztán csakugyan nagy tiszteletet vivott ki magának; mert a mitől a közönséges fajta ember annyira el volna már ázva, hogy akár makkra lehetne hajtani, a vitézlő ur annyira józan maradt tőle, hogy a paprikásból mindig csak a husos darabokat szedte ki, a haluskát meg a bur-gonyát pedig Virgács uramnak, a tanitónak hagyta akinek szegénynek az is felette jól esett.

(Folyt. köv.)

ELADÓ

8 hold

ondódi föld.

Felvilágosítást ad:

Dr. Tervey Tamás
ügyvédi irodája

Piac-utca 73. sz.

Ujjé!

Ujjé!

Debreczenben jaj de jó.
Van itt orosházi kenyér
Ó be jó.

Ujjé!

Ujjé!

Orosházi kenyér az én mindenem
Mert kapható olcsón
S mindég frissen

az

Orosházi fő-és fióktüzletben

Gyártelep: Széchenyi-u. 49. Tele-
fon 793.

Városi raktár: Simonffy-utca 2. —
Telefon 32.

Fióktüzletek: Szentanna-u. 60., Boc-s-
kay-tér 1. (Czeglédy-ház), Beth-
len-utca 29. (Gyarmathy-ház.)

Ügyvédi

és birói vizsgára előkészítetek.

Bővebbet:

Budapest, Wesselényi-utca 41., III. 17.

Akinek

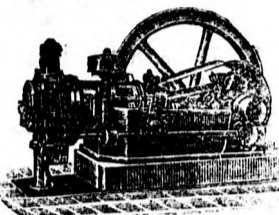
rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást erről, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.
Illertissen (Bayer.)

Drezdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat** — valamint **szivógázmotorokat** —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

egyetemes Generatorunkkal a tényleges lóerő óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Tarsa
Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.
Legmesszebbreható jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gy. a hatása a legmakaosabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májban-talom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen, mint fájdalom-csillapító bedörssölésissér köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónosott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondosására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

os. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

WIENER HERMANN

esernyő- és napernyő készítő
DEBRECZEN, Sas-utca 3.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú **kénes hévvízi** gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, ényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénszavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használtatnak főleg csuszosbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az **IGAZGATÓSÁG.**

VERŐ-féle

leánynevelő-intézet
Budapest, VI., Gyár-utca 1

Internátus.

Családi otthon. A legmodernebb hygiénikus vívmányok felhasználása. Szellős, tágas termek Külön svéd gyógyterem. Orvosi felügyelet. A Berlitz-School nyújtotta nyelvtanításon kívül: bennlakó angol, francia, német nyelvtanárnök. Egész- és fél bennlakók.

Nyilvános

elemi és polgári iskola.

Magas színvonalú hároméves BERLITZ-SCHOOL tanfolyamokkal kapcsolatos

Továbbképző tanfolyam.

Egyéves

női levelezőnői kereskedelmi tanfolyam.

Különböző irányú

gyakorlati tanfolyamok

Háztartási tanfolyam.

Akadémiára előkészítő zenei tanfolyam.

Festés. Tánc. Svéd torna.

Déltáni felügyelet.

Iskolai telefon 88—13. Internátusi telefon 115—77.

Kimerítő „Értesítő“-vel készségesen szolgál
AZ IGAZGATÓSÁG.

Ön rendel

esernyőt, napernyőt és nem gondol arra, hogy esellel drágán fizet.

Ha akar

magának hasznot hajtani, forduljon hozzám bizalommal, mielőtt szükségletét fedezi.

Nem fizet

el hiábavaló összeget — jó munkát — jó árut kap olcsón ha felkeresi cégemet.

A hölgyek érzékeny arcbőre

főleg kirándulásoknál és utazásoknál stb. a forró évadban izzadság kiválása, por és rovarszurások által károsan befolyásolhatik. Mindez esetekben az általánosan ismert **Corsini-féle** pipereszer

„EAU DE FLORENCE“

valóságos jótéteménynek bizonyult. Ha vele zsekkendőnket megnedvesítjük és arcunkat tisztítjuk, az idegek felfrissülnek, a bőr pedig sima és fehérre válik.

A szépség ápolása sétaközben! Egyszerű és radikális.

Hazajövet után el ne feledjük Eau de Florence-vel mosakodni.

Kapható minden szakmába vágó üzletekben.

Corsini The Parfumery Company.

BARDEN & COMP. Wien, VI., Stumpgasse 47.

Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birtokában legyen a mi „Cázar“ zseböngyujtónknak, minden más reklám helyett 16000 darabot most a következő árszállítás mellett adjuk 1 darabot 3 K helyett, csak 2 K, 3 drb. 4:50, 6 drb. 8 K, 12 drb. 14 K. Utánvétellel e mennyiség eladása után az árak eddig rendes árban ismét felemelkednek. A „Cázar“ a világ leglobb zseböngyujtója. Egy nyomás és azonnal tüzet kap, nincs benne semmi Batteire! Évek hosszú során tart, kapható

Öst.- Ung. Union Unternehmung für pat. Erläuterungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Igazi uriember

igyekszik minél kifogástalanab-bul öltözködni, az élelmes szabómester és ruhakereskedő pedig igyekezzék hirt adni magáról, hogy rátaláljon, aki keresi. Aki jó szabót vagy jó megrendelőt keres, hirdessen a **DEBRECEN** hirdetései között s áldani fogja azt a napot, amelyen ezt a jó tanácsot megfogadta.

PRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶

10 szócig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. ▶▶

Ajánlat

Nádudvaron 126 kat. hold 80 szántó, a többi legelő és kaszálóföld, tanyaépület-ekkel és furott kuttal ellátva 3 évre kiadó. Ugyanott 250 drb birka és 6 ló — hozzávaló takarmánnyal eladó. Évi haszonbér holdanként 25 korona. Értekezhetni lehet Alt Lászlóval a községháznál.

Ha rosszul lát, forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látyszerészhez Debreczen, Piac-u. 63.

Lakás.

Kiadó üzlethelyiség. A Hatvan-utca 5. szám alatt, az utca legszebb, legforgalmasabb helyén egy tágas üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Kiadó a Ferencz József-ut 22. sz. alatt épült uri lakóház, mely áll 3 szoba, üvegezett nagy veranda, fürdőszoba stb., vízvezeték, villanyvilágítás. Bővebbet Bisothka I. irodájában, Péterfia-utca 71. alatt.

Kereslet.

Házmesteri pár kerestetik Darabos-utca 22. szám alá. Értekezhetni lehet Egymalom-utca 4. szám.

Gépirásban gyakorlott, jó írásu fiatal leány irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Egy érettségizett fiatal ember, ki a német nyelvet perfekt beszéli és írja, nevelői állást elfogad. Cim a kiadóban.

ELADÓ

a **Homok-kertben** egy szobából, konyhából és szükséges mellékhelyiségekből álló

LAKÁS

:: jutányos áron. ::

Felvilágosítást ad:

Dr. Tervev Tamás

ügyvédi irodája.

Piac-utca 73. sz.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka- és cserépkereskedés.

Wesselényi-tér 6. sz. alatt, Beria gőzmalom mellett. Kartelen kívül, tehát **olósó árak.**

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzze be.

Grimm családi pensió

Budapest, VIII. Üllői-ut 14. sz.

Előkelő otthon egyesek és családok számára rövidebb vagy hosszabb tartózkodásra. — Központi fekvés a Kálvintértől néhány háznai távolságban a belváros közvetlen szomszédságában, a gróf Károlyi-féle bérpalotában. Világos utcai szobák, elegáns, kényelmes berendezéssel.

Villamos közlekedés minden irányban, a ház előtt megállóhely.

Elsőrendű konyha, mérsékelt árak. — Villanyvilágítás, fürdők, lift.

Telefon 177-63.

Telefon 177-63

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Török Bálint-u. 20.

számu újonnan épült

ház eladó.

Nagy telek, kert. Két négyszobás utcai lakás.

Értekezni:

Stegmüller Árpádnál

Kölcsey-u. 3.

A „Korona“ kenyérgyár kérelme!

Mélyen tisztelt fogyasztó közönség!

Kenyerünk iránti nagy érdeklődést megköszönve, kérjük továbbra is csak „KORONA“ kenyeret kérni. — Üzemünk kezdő nehézségeit (minek folytán a két három próbasütéseink nem sikerültek) legyőzte, **kenyerünk legkitűnőbb** s nap-nap után annyival izletesebbek, hogy maholnap csak arra ébredünk, hogy mást, mint „KORONA“ kenyeret nem is ehetünk.

A „KORONA“ kenyér, mely maga a megtestesült tisztaság, ma kétszeresen ajánlható, mert a fenyegető **kolerának** a gyökere a tisztátalanság.

Mivel pedig a „KORONA“ kenyér burgonyamentes és ment minden salaktól, mit kenyérbe emberi emberi kéz fertőzése bevehet, kérjünk tehát mindenhol csak „KORONA“ kenyeret!

Kapható és megrendelhető az eredeti gyári árakban:

a gyár irodájában, telefonszám 825. Fried és Löwenkeim Piac-u. 72. Városi raktár Sas-ntca, telefonsz. 845. Hatvan-u. 16. (Dr. Hütter ház). Kupfer Jakab József kir. herceg-u., Mandel R. Bethlen-u. 36., Grünfeld Leopold Miklós-utca és minden vegyes kereskedésben.

Eredeti gyári áraink:

Király kenyér	14		Barna kenyér	9
Fehér kenyér	12		Koronakülönlegesség (kicsi)	12
Középbarna	10		(nagy)	24

Ügyeljünk a védjegyre!

Szives pártfogását kérve, hazafias tisztelettel

„Korona“ gőzkenyérgyár.